

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Skärgården behöver goodwill
- ”Landsbygdens Muminpappa” avtackades
- Tio megabits bredband kan bli tillgängligt i hela landet 2019 – ”datadoktorn” Nisse Husberg kommenterar
- Trådlösa vanföreställningar
- Läs även detta: **Från ett anrikt hus till ett annat – Svensk Byaservice har flyttat*
**Aktion Österbotten fick ny ordförande* **Framtidsworkshopen för Nylands landsbygd hålls nästa vecka – några platser kvar* **Kom ihåg anmälan till seminariet i Korpoström om närdemokrati och serviceproduktion i skärgården!*

Cit: **”Finland behöver vartenda jordbruk.”**

Tidningen Maaseudun Tulevaisuus om att alla jordbrukslägenheter är värdefulla för en levande landsbygdsmiljö och att gårdarna inte borde överges även om produktionen avslutas (Hufvudstadsbladet 1.5).

”Att förvandla en viktig överlevnadsjakt i Fattigfinlands skärgårdar till en nöjesjakt i dagens välfärdssamhälle, hur traditionsrik och identitetsskapande jakten än må kännas, rimmar illa med dagens verklighet och värderingar.”

Redaktören för tidskriften Skärgård Håkan Eklund om att skärgården måste lära sig att bättre utnyttja nya växande trender och marknader som ger goodwill, arbetsplatser och inkomst (Hufvudstadsbladet 30.4).

”Kanske inte hela livet. Men jag ser mig åtminstone bo här de närmaste tio till tjugo åren.”

Kroatiern Peter Crnobrnja, som jobbar i ett växthus i Yttermark, Närpes, menar att det är enkel matematik. En byggjobbare i Serbien har tio euro om dagen, medan en växthusjobbare i Finland har tio euro i timmen. Men Österbotten behöver också utländsk arbetskraft, vilken redan finns och är så stor att den växer automatiskt (Vasabladet 1.5).

SKÄRGÅRDEN BEHÖVER GOODWILL

Redaktören för tidskriften Skärgård Håkan Eklund har skrivit en insändare om vårjakt och skärgårdens goodwill. Artikeln, som publicerats i redigerad form 30.4 på Hufvudstadsbladets debattsida, <http://hbl.fi/opinion/lasares-brev/2012-04-30/skargarden-behover-goodwill-inte-jakt>, finns här nere i sin helhet.

Skärgården behöver goodwill

Tom Bergman undrar i Hbl 26.4 vad skärgårdskultur är? Svaret hittas till exempel i tidskriften Skärgård som utges av Skärgårdsinstitutet vid Åbo Akademi. Tidskriften dokumenterar vår kustsvenska kultur med substansartiklar i fyra temanummer per år som berör de flesta intresseområden. Tidsaxeln omfattar ”dåtid-nutid-framtid”. Både ur ett nationellt och internationellt perspektiv utgör vår kustsvenska kultur och våra kust- och skärgårdsområden i många avseenden ett unikt kulturarv, med eller utan vårjakt. Under min tid som redaktör har vårjaktens historia och framtid dokumenterats bl.a. i artiklarna: ”Åbolänningarnas traditionella sjöfågeljakt” (8 sid.) i nr 2/2003 av mångåriga jaktordföranden (Eg. Finl. Jaktvårdsdistrikt) Jorma Lindblom och ”Vårfågeljakten, fångstkultur eller fritidsnöje” (6 sid.) i nr 4/2011 av Föglöbon Johan Franzén.

Överlevnadsstrategin hos de flesta kulturer handlar om anpassning. När constellationerna förändras, något som i allra högsta grad gäller skärgården och i all synnerhet vårjakt – som många idag betraktar som traditionsexploatering, gäller det att tänka om. Att förvandla en viktig överlevnadsjakt i Fattigfinlands skärgårdar till en nöjesjakt i dagens välfärdssamhälle, hur traditionsrik och identitetsskapande jakten än må kännas, rimmer illa med dagens verklighet och värderingar. Enligt artikeln ”Alfågeln och vårjakten” av Magnus Ullman i Skärgård nr 4/2011 har den svenska vinterpopulationen av alfågel minskat med 70 % sedan början av 1990-talet och man förundrar sig i Sverige över hur denna art fortfarande får jagas under vårflyttning i Finland (artikeln skrevs och publicerades innan myndighetsbeskedet nu i april publicerades). I Sverige förbjöds vårjakten redan 1955, alltså långt innan varken EU eller BirdLife existerade, och idag är alfågeln rödlistad i Sverige. Det är exakt samma population som flyttar genom våra skärgårdar på väg till häckningsplatserna i norr. Trots att detta med vårjakt inte enbart handlar om siffror, sköts (fram till förbudet) fler alfåglar under vårjakt i Finland än det antal, ca 2000 par, som häckar i vårt land.

Liksom allt annat i vårt samhälle upplever skärgården, liksom glesbygden i stort, en strukturomvandling som rullar på av sin egen tyngd. I tidskriften Skärgårds temanummer ”Glesbygd i förändring” (nr 3/2011) diskuterades ämnet. Idag bor ju fyra av fem finländare i tätorter, koncentrerade till ett litet område (under 2 procent av hela landets areal). Eftersom de flesta finländare har rurala rötter, växer trycket att under fritiden komma ut i frisk natur, som bl.a. återspeglas i den stora efterfrågan på fritidsfastigheter. Egentliga Finland är landets stugrikaste landskap med 48 000 fritidshus, på gott och ont. Samtidigt börjar tillgänglig och ekologisk intakt natur bli en bristvara i Finland för den som inte är markägare. Största delen av landet utgörs av en produktionsapparat för jord- och skogsbruk och i skärgården är tillgängligheten till stränder begränsad för de flesta icke markägare, något som Utöborna får känna av. På gott och ont. När militären flyttade ut ersattes den med hotellverksamhet och naturturism. De flesta som kommer till Utö är nöjda med att bara se och fotografera utskärnatur, något som många skärgårdsbor föredrar att göra narr av. Dock handlar det om en köpstark och ofta högutbildad kundgrupp som kunde utgöra framtiden för många företagare i skärgården.

I Skärgård nr 4/2011 ingår artikeln ”Wildlife-turism, en snabbt växande näring” där Lassi Rautiainen, ordförande för turistföretagarföreningen Idän Taiga ry, berättar om hur man marknadsför natur och kultur för ett 60-tal medlemsföretag i ytterst glesbygd längs östgränsen. Deras spetsprodukt innehåller bl.a. fotografering av björn, varg och järv från fotogömslen i gränzonen, som gett dem en massa prestigefyllda priser. Sedan 2008 har tillväxten varit drygt 40 procent och de trettio familjeföretag som sysslar med detta har en

årlig omsättning kring en miljon euro. Inkluderas alla transporter (flyg, hyrbil, taxi) logi, mat, guidningar etc. handlar det om ett penningflöde på 3-4 miljoner. En stor del av kunderna kommer från utlandet och utgör en del av den nya kundgrupp som den ”digitala revolutionen” skapat. I intervjun förvånar sig Rautiainen över hur dåligt denna köpstarka resurs med hundratusentals naturfotointresserade kunder inte utnyttjas optimalt i Skärgårdshavet: ”Om vi i Kajanaland kan göra pengar på detta så måste väl ni i södra Finland också klara av det?”.

Många insändarskribenter om vårjakt skriver att riktiga skärgårdsbor är en ”utrotningshotad art”. I Skärgård nr 1/2006 konstaterar Gunnevi och Karin Bergbom i artikeln ”Befolkningsförändringar och ägoförhållanden på utskären i Skärgårdshavet 1954 – 2004” (11 sidor) att utskärsborna år 1960 ägde 99,6 procent av marken, år 2004 ägde de 52 procent – resten har sålts. Man kan ju fråga sig om det inte skulle ha varit bättre för skärgårdsborna att inte sälja bort sina unika marker utan i stället bygga fritidshus och stugbyar som hyrs ut och sälja alla de tjänster som urbana kunder är i behov av? I den sektorn ligger fortfarande en stor outnyttjad potential med massor av arbetstillfällen. Dessa ”stressade, nyhjälpösa stadsbor som sukter efter naturupplevelser i en fridsam miljö” som Tom Bergman ironiserar över, utgör en kundpotential som bara växer och som har råd att betala för sig – som borde ses som något positivt, och inte tvärtom. Skärgården måste lära sig att bättre utnyttja nya växande trender och marknader som ger goodwill, arbetsplatser och inkomst. Vårjakt tillhör en förfluten tid som varken skapar arbetsplatser eller internationell goodwill.

Håkan Eklund, redaktör för tidskriften Skärgård

”LANDSBYGDENS MUMINPAPPA” AVTACKADES

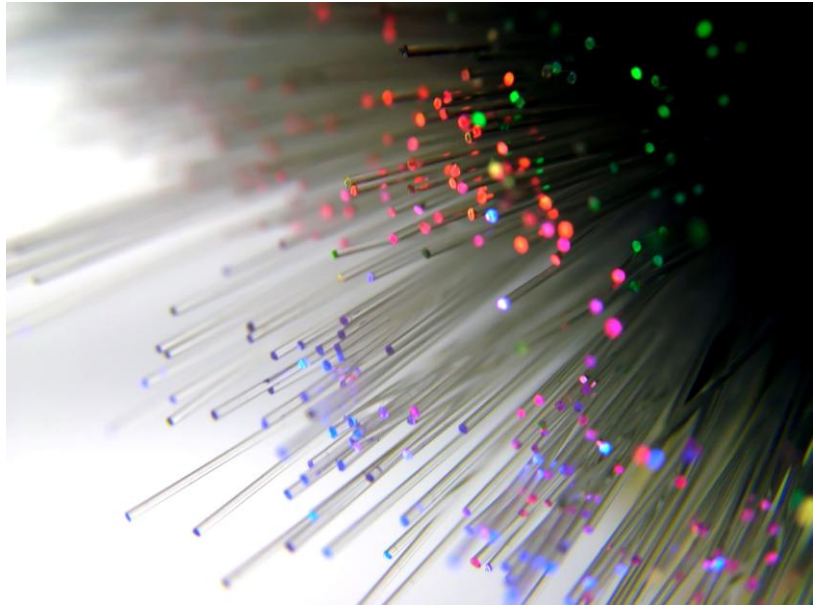
Landsbygdsrådet Eero Uusitalo går i pension 1.7.2012, men blev firad nyligen i Tammerfors i samband med Landsbygdspolitiska samarbetsgruppens (YTR:s) projekt- och nätverksdagar 19-20.4. Peter Backa från Svenska studiecentrallen överräckte en gåva till Eero Uusitalo, som vid uppvakningen fick en ny hederstitel: "Landsbygdens Muminpappa". Landsbygdsutvecklarnas nätverks- och projektträff samlar aktörer från olika håll, från förvaltningen till byanivå. Träffen befrämjar informationsutbytet inom det breda fältet och för samman olika finansieringsredskap.

Foto: Björn Wallén

TIO MEGABITS BREDBAND KAN BLI TILLGÄNGLIGT I HELA LANDET 2019 – ”DATADOKTORN” NISSE HUSBERG KOMMENTERAR

Bredband med hastigheten tio megabit per sekund kan definieras som en samhälls-omfattande tjänst, vilket betyder att tjänsten skall vara tillgänglig i hela landet. Bredband på en megabit per sekund är i nuläget en samhällsomfattande tjänst. Bostads- och kommunikationsminister Krista Kiuru säger att höjningen av kravet behandlas i samband med en reform av lagen om bredband, och att beslut i frågan fattas enligt henne i slutet av regeringsperioden. Höjning-

en av minimihastigheten blir aktuell när 4G-näten byggs ut att omfatta hela landet, en utbyggnad som sker när frekvens området 800 megahertz auktionerats ut till telebolagen och som hålls i början av nästa år. Auktionen förväntas inbringa minst 100 miljoner euro till staten. Nu finns 4G-nät bara i de största tätorterna, men med hjälp av den nya frekvensen blir det dock möjligt att bygga ut tjänsten i hela landet till rimliga kostnader. En basstation kan nämligen täcka ett fem gånger större område än på frekvensområdet 2,6 gigahertz, vilket auktionerades ut år 2009. Det är meningen att 4G-näten skall bli tillgängliga för hela befolkningen i fasta Finland senast 2019. *Uppgifterna är från Vasabladet (25.4). Se även pressmeddelande (på finska) från kommunikationsministeriet under webbadress <http://www.lvm.fi/web/fi/uutinen/-/view/4107951>.*

Teknologie doktorn i datateknik Nisse Husberg kommenterar texten med följande punkter:

- *det är mycket bra att SAMHÄLLSOMFATTANDE TJÄNST höjs från 1 Mbit/s till 10 Mbit/s.*
- *4G är relativt onödigt så länge operatörerna inte får 3G utbyggt ordentligt. Om kanalerna från en mast är fulla så ger 4G inte mer kapacitet.*
- *bandet 800 MHz är nog bra, men enbart i riktigt gles glesbygd. Problemet med stor täckning är nämligen att det blir MÅNGA som delar på en basstations kapacitet och för den enskilda anslutningen blir alltså hastigheten LÄGRE. För det mesta är alltså stor täckning ILLA, utom som sagt i ödemarkerna. Fem gånger större område betyder fem gånger fler anslutningar och fem gånger lägre kapacitet per anslutning.*

Se även Husbergs insändare om ämnet här under.

TRÅDLÖSA VANFÖRESTÄLLNINGAR

Här nere är ”datadoktorn” Nisse Husbergs debattartikel om 4G, insänd för publicering i Hufvudstadsbladet (publicerad 1.5, <http://hbl.fi/opinion/lasares-brev/2012-05-01/tradlos-teknik-ar-en-atervandsgrand>).

Det sista som lämnar människan är hoppet. Nu sitter många och hoppas att 4G riktigt billigt skall ge dem en snabb anslutning överallt. Man kör en hård kampanj och har lyckats spanna ministern framför reklamvagnen. Ännu värre är att föreningen Norden skall ordna ett mobilseminarium den 15 maj. Jag tvivlar på dess förmåga att se kritiskt på fenomenet.

Reklamens budskap är: Glöm alla problem med urusel trådlös anslutning som är långsam och brister hela tiden – nu kommer 4G och 800 MHz. Men det är nyttigt sätta sig in i vad Shannons teorem har för viktiga praktiska konsekvenser. Det hjälper nämligen inte alls med 3G eller 4G eller hur många G:n som helst. Då kanalerna i basstationen är fulla så är tekniken betydelselös. Shannons teorem säger dessutom att det inte heller någonsin kommer en teknik som förbättrar situationen. För en kanal med ett visst frekvensband så finns det en absolut övre gräns för hur mycket information man kan överföra, och vi är nu vid den gränsen. Och det är strid på kniven om frekvensbanden.

Visst får man bättre täckning vid lägre frekvenser, men är det bra eller illa? Det kan vara bra i glest bebyggda delar – närmast ödemarker – men annars är det mest illa. Stor täckning betyder nämligen många anslutningar för samma basstation varvid kanalerna tar slut och kontakten blir ytterst långsam eller brister helt.

Det vi talar om är en s.k. LÖMSK teknik. Den fungerar bra i början med litet trafik, och då förevisas den för ministrar och andra politiker som tycker att den är toppen. Nu sätter operatörerna in sina värsta försäljare att övertala folk att köpa abonnemang på två år. Men fort innan trafiken ökar och hastigheten går ned till gammal telefonmodemsnivå.

Det här är redan satt i system i Sverige, där jag förra veckan slogs med att få en fungerande förbindelse med sex olika modem och fyra olika operatörer, utan större framgång. I Sverige har man redan byggt ut 4G och också tagit i bruk 800 och 900 MHz.

De stora operatörerna drar oss vid näsan med sin kampanj. Men det finns numera också förståndiga operatörer, och det är all idé att läsa vad VD:n för Finnet, Jarmo Matilainen, skriver den 12.4 2012: "Finland är på väg att bli de ultrasnabba bredbandstjänsternas u-land".

Tekniken är det inget fel på men man måste tillämpa den förståndigt. Mobilt bredband är till för mobila tillämpningar (fordon). Fasta anslutningar skall ha fiberkabel med tanke på framtiden. Då ministern sjunger halleluja om 10 och kanske 50 Mbit/s så har fibermäten redan 100 Mbit/s som snart ersätts av 1000 Mbit/s.

Att det inte behövs? Kraven på kapacitet fördubblas på ungefär 18 månader, vilket betyder 1000 gånger på 15 år. Utvecklingen är alltså enormt snabb och det är ytterst dumt att köra in i den återvändsgränd som trådlös teknik innebär.

Nisse Husberg
tekn.dr. (datateknik)
Hindersby

LÄS ÄVEN DETTA

Från ett anrikt hus till ett annat – Svensk Byaservice har flyttat

Svensk Byaservice huvudman Svenska studiecentralen har flyttat sitt regionkansli i Österbotten. Kansliet, som finns stationerat i Vasa, har flyttat från Vasaborg till Hartman huset. Den nya adressen är Handelsplanen 12 B 17. Sålunda finns även Svensk Byaservice, liksom inhyrda organisationerna Förbundet för arbetar- och medborgarinstitut i Svenskfinland, FAMI rf och samarbetsorganisationen för den fria bildningen i Svenskfinland, Bildningsforum rf stationerade här. Sekreteraren för Svenska temagrupperna (SveT) inom Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen finns också fysiskt stationerad här, då ju Byaservice landsbygdsutvecklare Peter Backa sköter den uppgiften.

Aktion Österbotten fick ny ordförande

Leader-gruppen Aktion Österbotten rf fick ny ordförande under vårmötet (27.4). Politices magister Tomas Knuts fyller det tomrum som uppstår i och med att den nuvarande ordföranden, Malax kommundirektör Mats Brandt, flyttar till Stockholm. Knuts är stadssekreterare i Nykarleby och har suttit med i Aktions styrelse i två år. Han siktar på att enbart beklä ordförandeposten till mandatperiodens slut, alltså fram till årsskiftet. *Uppgifterna är från en notis i Vasabladet (28.4).*

AKTION ÖSTERBOTTEN

Framtidswerkshopen för Nylands landsbygd hålls nästa vecka – några platser kvar

Nylands närings-, trafik- och miljöcentral arrangerar tillsammans med aktörer i sin region, landsbygdsnätverket, den Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen och Sitra en regional framtidswerkstad, där målet är att stöda det regionala och lokala strategiarbetet, samt att införliva de regionala behoven i den riksomfattande beredningen och att föra en diskussion om frågor som påverkar utvecklingen av landsbygden. Målet är också att identifiera regionala behov, söka nya lokala idéer för att utveckla framtidens landsbygd och att bereda den nya programperioden, samt att öka utvecklingsprogrammets genomslagskraft under innevarande programperiod. I framtidswerkstaden, som dras av Capful Oy, hålls i Helsingfors 11.5 kl. 8.30-16 i Mässcentrum, Mässplatsen 1 och riktar sig till aktörer i Nyland. Man söker svar på sådana frågor som vilken efterfrågan det finns på landsbygden, eller hur man effektivt utnyttjar de finansieringsmöjligheter som EU-fonderna erbjuder, nu och under den kommande programperioden. *Inbjudan med program och anmälningsuppgifter (anmälningstiden förlängd till 2.5) finns under webbadressen <http://www.silmu.info/datafiles/userfiles/PDF%20tiedostot/Inbjudan%20till%20framtidswerkshop%2011%205%202012.pdf>.*

Kom ihåg anmälan till seminariet i Korpoström om närdemokrati och serviceproduktion i skärgården!

Kommunreformen påverkar hela Finland. Enligt förslaget skulle kommunernas antal minska från 336 kommuner till 70 stycken. För kommunsammanslagningarnas del har målet för diskussionen särskilt gällt närservice och -demokrati. I Egentliga Finland, samt både i Salo ekonomiområde och i Åbolands skärgård har man redan tidigare genomfört stora kommunsammanslagningar. Seminariet om när demokrati och serviceproduktion i skärgården efter kommunsammanslagningarna, som hålls 23.5

Aspö. Foto: Pia Prost

kl. 9.30-16 i Skärgårdscentret Korpoström i Korpo, kommer bl.a. att diskutera vad för inverkan sammanslagningarna har haft på de små kommunernas service och när demokrati och hurudan kommun som bäst skulle lyckas med serviceproduktionen. På plats finns lokala aktörer som från sin sida berättar vad som har lyckats och inte lyckats. Ur ett nationellt perspektiv behandlas ämnet av Marianne Pekola-Sjöblom från Kommunförbundet och forskare Kari Leinamo vid Vasa universitet. Seminariet är ämnat för landsbygdsutvecklare och forskare, Leader-grupper, regionala byaföreningar och lokala byaaktörer, beslutsfattare, tjänstemän och förtroendevalda, samt alla med intresse för ämnet. Seminariet arrangeras i samarbete mellan Landsbygdspolitiska samarbetsgruppens temagrupp för glest bebodda områden, aktionsgruppen I samma båt – samassa veneessä rf ry och Pargas stad. Anmälan görs (senast 16.5) till sakkunnig Tarja Lukkari på temagruppen för glest bebodda områden, mobil 0400 372 082 eller på e-mailadress tarja.lukkari@oulu.fi.

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet, som utkommer en gång i veckan med Svenska temagruppen (SveT) inom Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen (YTR) som samarbetspart, sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaföreningarna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@studiecentralen.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net . Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@studiecentralen.fi . Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
--